

1954 AD 164

İSTANBUL

İşçi Sendikaları Birliği

1953-1954

Devresi

14 Aylık Faaliyet Raporu

1954 100 2530

2310047814

FAİK PARAN MATBAASI

1954

1566-54

D.N.047814

GÜNDEM

- 1 — Açılış ve yoklama
- 2 — Kongre Başkanlık Divanı seçimi.
- 3 — İdare Heyeti faaliyet, hesap raporları ile tahmini bütçenin okunması ve ibra.
- 4 — Ana Nizamname tadilatı.
- 5 — Dilekler.
- 6 — Seçimler.

— 4 —

3 — 1952 - 1953 senesi faaliyet raporumuzda kurulduğuna belirttiğimiz İstanbul Denizciler Sendikası faaliyet devremiz içinde kapatılmak tehlikesine maruz bırakılmış, fakat Birliğin zamanında hareket etmesi ve müsbet icraatı neticesinde yersiz olan kapatılmak kararının iptali sağlanmış ve hâlen muntazam aîdat veren 1400 üyeye sahip bu Sendika mesaimizi takdir ederek üyelere inza toplamak suretile Birlik camiasına dahil olmuş bulunmaktadır.

Adı geçen Sendikamızın faaliyetini bir türlü hazmedemiyen Denizcilik Bankası, emekliğe sevk etmek hakkını kullanmak suretile mesaisinden daha uzun müddet istifade edileceğinden şüphe olmyan Sendika Başkanını işinden uzaklaştırmak gayretkeşliğini göstermiştir. Burada takip edilen yol denizcileri Sendikadan soğutmak olduğu anlaşılmış ve zamanında bu gayretkeşliğin önüne geçilerek fena niyet boşa çıkarılmıştır.

4 — İstanbul Umum İnşaat İşçileri Sendikası da Birlik üyeliğini iktisap etmek istemiştir. Vâki olan bu istek tetkike tâbi tutularak kötü nam alan sayısız mahdut kimselerin Sendika kurucu ve üyeliğinden çıkarılmak suretile bu Sendika üyeliğe kabul edilmiştir.

Ancak; bazı soysuz kimselerin tevkif edilmeleri üzerine Sendika üyeleri Sendikaya bigâne kalmışlar ve bu durum neticesinde aceze düşen Sendika (10) kadar üyesinin bulunduğu bir Umumi Heyet toplantısında feshedilmiştir.

Bilâhare merkezi Fatih'te olan ve İstanbul İnşaat İşçileri Sendikası adı ile yeni bir hüviyetle Sendika faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Yeni Sendika Birlikle daima yakından temas halindedir.

5 — İstanbul Yollar, Köprüler, Mecraları İmar İşçileri Sendikası - ki (612) üyesi bulunmaktadır - ile 800 üyesi bulunan M. S. Vekâleti İşçileri Sendikası bu devre içinde Birlik üyeliğine alınmışlardır. Bu Umumi Heyet toplantımızda temsilcileri aramızda bulunmaktadır.

6 — İşlerinden çıkarılan Yunus Çimento İşçileri Sendikası Başkan ve Vekilinin durumları ile Bölge Çalışma Müdürlüğüne yapılan temaslara ve vak'a mahalline heyetler göndermek suretile alâkadar olunmuşsa da işlerine avdetleri sağlanamamış, fakat kıdem tazminatlarının ödenmesi mümkün kılınmıştır.

Bu Sendika da bazı Sendikalarımızda olduğu gibi devremiz içinde 3 defa olağanüstü kongreye gitmiştir. Her Umumi Heyet toplantısında hazır bulunmuş ve nihayet (2) ay kadar

Değerli misafirler,

İstanbul İşçisinin Güzide Temsilcileri,

65 bini mütevaciz İstanbul işçisini temsil eden İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin 1953 - 1954 çalışma devresinin 14 aylık faaliyet raporunu sizlere sunmakta bahtiyarız.

Faaliyet devremiz içinde Türk işçisinin dâvalarını titizlikle ele alarak çalıştığımızı, gayeye varmak için her husustan evvel semimiyetle hareket ettiğimizi ve vâkaların veya isteklerimizin vuku bulunduğu zamanlarda olgunluğu daima ön plânda tuttuğumuzu beyan ederken, çok işler başardığımızı iddia edecek değiliz. Bütün iyi niyetlerimizin teksif edilmiş olduğu noktanın bütün Türk işçisine yararlı olabilmek gayesi içinde bulunduğunu belirtir, çalışmalarımızı yüksek heyetinizin takdirine arz ederiz.

Sendikalardan Birliğe Akseden Meseleler:

1 — Üyemiz bulunan Paşabağçe İspirto Sanayii İşçileri Sendikası, iç bünyesindeki huzursuzluğun giderilmesi için yapmış oldukları müracaat üzerine mahalline giden bir komisyon, hasıl olan iki gruba yapmış olduğu teklif ve tavsiyeler ilk anda müsaait karşılanmamışsa da bilâhare komisyonun tevsiyelerine uyularak takip edilen hattı hareket neticesinde Sendikada âhenkli bir çalışma müşahede edilmiştir.

2 — Haller Meyva ve Sebze Taşıma İşçileri Sendikasının işçi meselelerinin halinde atalet gösterdiği, bu Sendika mensuplarından mühim bir kısmının yazılı müracaatları nazarı itibara alınarak mahallinde gerekli tetkikat yapılmış ve şikâyetlerin yerinde olduğu görülmüş, Sendika idarecileri, idarecilik vasıflarının kifayetsizliğini kendileri de kabul ederek Umumi Heyeti toplantıya çağıracağılarını vâadetmiş ve bu vâatlerini yerine getirmişlerdir. Fakat bu olağanüstü toplantıdan Birliği haberdar etmeyen idarecilere, üyelerin Birliğe ikinci müracaatları neticesinde tekrar Umumi Heyeti olağanüstü toplantıya davet etmeleri bildirilmiş ve Sendika ehil idareciler eline tevdi edilmiştir.

Aynı zamanda temsilcilik sıfatını iktisap eden Sendikamızın eski İdare Heyetinden bulunanlar işçilerin umumi ve yerinde görülen istekleri ile temsilcilik sıfatlarının da kaldırılması mümkün kılınmıştır.

— 5 —

evvel Sendikamızın istikrarlı bir yol tutması sağlanmıştır.

7 — Yeni kurulan ve Birlik dışında bulunan Sendikalara yakın ilgi gösterilmiştir. Bu cümleden olarak M. Müdafaa Vekâleti Deniz Fabrikaları İşçileri Sendikamızın davetine icabet edilerek bir çok mevzularda kendilerini tenvir etmek için mesai sarfedilmiştir. Yakın bir zamanda 512 üyeli bu Sendikamızın saflarımıza dahil olacağına muhakkak nazarıle bakabiliriz.

8 — Gazeteciler Sendikası idarecileri ile de heyet halinde görüşmeler olmuş, kendilerini saflarımızda görmek istediğimiz belirtilmiş ve İdare Heyetinin muvafakati alındığı halde teşebbüsümüz henüz semere vermemiştir.

9 — Birlikten bir heyetin de hazır bulunduğu; Çay ve Malzeme İşçileri Sendikamızın Umumi Heyet toplantısında Birliğe üye olmak kararı ittifakla alındığı halde, müteaddit ikazlarımıza ve karşılıklı iyi niyetlere rağmen keyyifet Birliğe bir türlü aksettirilememiştir.

10 — Faaliyet devremiz içinde Birliğimiz ve üye Sendikalarımız köstekli imiş gibi mevcudu mevcudumuzun 65 de birini bulmyan, Müstakil İşçi Sendikaları Birliği adı altında şehrimizde bir birlik kurulmuş ve matbuattan öğrendiğimiz göre ceza paraları fonundan kendilerine 2500 lira kadar da bir yardım yapılmıştır.

Ana nizamnamemiz icabı bünyemize kabul etmediğimiz ekseriyetini işverenlerin kurdukları bazı Sendikalarca meydana getirilen bu birlikle ne iyi, ne de kötü temaslarmız olmamıştır. Yalnız bu birliğin üyesi bulunan sendikalardan bazılarının faaliyetleriyle ilgilenen üye sendikalarımız işçileri tenvir suretile kendi camiaları içine almak ve bu suretle faaliyetten düşürmek yolunu tutmaları Sendikalarımızın bekası bakımından takdire şayan gördüğümüzü arz ederiz.

11 — Austro Türk Tütün A. O. dan depolarında bakıma muhtaç tütün bulunmadığı ileri sürülerek 29 işçinin işine nihayet verilmek üzere ihbar yapılmış, durum branşında bulunan Yaprak Tütün El İşçileri Sendikası tarafından Birliğe aktirilmiştir. İşverine heyetler halinde gidilmiş, işverenin ihbarı gerçik almasına rağmen işçilerin kıdem tazminatlarını istemeleri üzerinde duran heyetimiz gerekli teşebbüsler neticesinde kıdem hakkını iktisap eden işçilerin kıdem tazminatları ödetilmiş, bir kısmının işe idareleri temin edilmiştir.

12 — Üyemiz Banke ve Büro İşçileri Sendikamızın olağanüstü Umumi Heyet toplantısına gidilmiş ve toplantıda Sendi-

kamın gelişmesini engelleyen hususlar belirtilmiş, bunları nazarı dikkate alan Birlik Sendikamızın da idarecileriyle birlikte olarak Banka merkezlerine heyet göndererek Banka müdürleri ile temaslar yapılmış, gelişmeleri önleyen hareketlerin vuku bulunmayacağına dair vaatler alınmıştır.

13 -- Yiyecek maddeleri imal eden müessese, otel, lokanta ve eğlence yerlerinde cari olan sıhhat muayenesi cüzdani verilme keyfiyeti Derneklerden alınarak bu işkolları Sendikalarına maliyet bedeli üzerinden ihtiyaçları kadarının tevzi sağlanmıştır.

14 -- Ayakkabı işçilerinin Belediye nizamlarına aykırı olarak tesbit edilen saatlerden fazla çalıştırılmak istenmesi ilgili makatla Sendikamızın müşterek çalışmaları ile bu halin önlenmesine ötedenberi çalışılmaktaydı. Daha müessir neticeler alınması için kontrollerin haftada 4 güne çıkarılması Birlikçe istenmiştir. Yeni olan talebinin müsbet karşılanaçağını ümit etmekteyiz.

Hulâsa olarak şunu belirtmek isteriz ki Sendikalardan Birliğe akseden meseleler üzerinde gerekli hassasiyet gösterilmiştir.

Birliğe yapılacağı bildirilen veya haber verilmeyip te öğrenilen Sendika Umumi Heyet toplantılarına gidilmiş ve çoğunda da kongre idareciliği arkadaşlarımız tarafından deruhde edilmiştir. Bu arada bu toplantılarda hazır bulunan arkadaşlarımız ana davalarımız üzerinde konuşmalar yapmışlardır.

Bir çok İdare Heyeti toplantılarına davet edilen Birlik idarecileri bu toplantılara iştirak etmişlerdir.

TÜRK - İŞ KONFEDERASYONU

Türk - İş Konfederasyonunun, üye Birlik ve Federasyonların talebi üzerine 8-11/8/1953 tarihinde şehrimizde olağanüstü toplantısı yapıldığı hatırladık. Büyüklük bir mesai sarfı ile Türk işçisinin meydana getirdiği Türk - İş Konfederasyonunun ilk kongresinde dünya efkârında alâka toplamış ve Türk işçisinin teşkilatlanması takdîrîkâr ifadelerle belirtildiği açık bir hakikattir. Olağanüstü kongresini müteakip kendisinden çok işler beklediğimiz Türk - İş Konfederasyonu çatlama ve yıkılma tehlikesi ile her gün için karşı karşıya kaldığını üzüntü ile belirtiriz. Şayet tedbir alınmazsa bu feci akibetin ergeç meydana geleceğinde şüphe yoktur. Bu suretle de iktisap ettiğimiz memleket ve dünya çapındaki sendikacılık itibarımızın ne feci bir şekilde sarsılacağını ve sendikacılık hususunda geçirdiğimiz isti-

açılacağı ve Federasyonu olmayan; Demir ve Madeni Eşyadan 3, Ekmeç, Simit İşçileri Sendikasımdan 4, Çimentodan 3, Deri ve Kundudan 2, Deri Debağdan 2, Basın Teknisyenlerinden 1, Ayakkabı İşçilerinden 1, Lâstik, Kauçuktan 3 ve Federasyon olduğu halde Tütün ve Sigara İşçileri Sendikasımdan 2 üyenin bu kursta iştirakleri Çalışma Vekâletince Birliğimizden istenmiş olup Sendikalara isimler tesbit edilip Vekâlete arz edilmiştir.

Ayrıca Birlik camiast içinde olup federasyonu bulunmayan; Şişe, Cam, Gıda, Su ve diğer sendikalardan da Sendikacıların bu kursta iştiraklerinin temini için Çalışma Vekâletinden istenmiştir. Raporun kaleme alındığı tarihe kadar müsbet veya menfi bir cevap alınmamıştır.

2 ay müddetle kursta iştirak edeceklerin cem'an 70 kadar olduğunu öğrendiğimiz sendikacı arkadaşlarımıza başarılar diler, Çalışma Vekâletine teşekkürlerimizi sunarız.

HUKUK SERVİSİMİZİN FAALİYETİ

Hukuk Servisimizce, bu sene zarfında 89 dâva açılmıştır. Bunlardan 12 tanesi kazanılmış, 2 tanesi kaybedilmiş ve 75 tanesi de derdesttir. Ayrıca, üyeler Hukuk Müşavirimizle hukukî istişarelerde bulunmuşlar ve gereken hukukî yardımlar görmüşlerdir.

İşyerinden alâkasını kesmeden ölmüş bulunan işçi ailelerine ait açılmış 20 kadar dâva mevcuttur. Ölen işçilerin kâdem tazminatlarının verilmesi hususunda 11 ve 14 ncü Hukuk Mahkemelerinden muhtelif kararlar çıkmış ve bunlar Temyiz Ticaret Dairesince de tasdik edilmiş olduğu halde son çıkan 10-2-954 tarih ve E. 19, K. 5 sayılı Temyiz Mahkemesi Tevhidi İcâhat Hukuk Kısmı Umumi Heyeti kararile, eceliyle ölen işçinin mirasçılara kâdem tazminatı verilmeyeceğini tazammun eden içtihadın isabetli olduğu neticesine varılmış ve mahkemelerin de uymak mecburiyetinde bulunduğu bu karar ile ölen işçilerin mirasçılarını kâdem tazminatı hakkından mahrum kalmalarına sebep olmuştur.

Çalışma Meclisinde işçi ve işveren temsilcilerinin ittifakla kabul ettikleri ve İş Kanununun tadilinden önce de tanınan 6-ten işçilerin mirasçılara kâdem tazminatı verilmesi hususunun T. B. M. Meclisinden bir tefsir çıkartılmak suretile bir an evvel tanınması zamânı gelmiştir.

haleleri yeniden geçirmek mecburiyetinde kalacağımızı beyan ederiz. Bizi bu şekilde bedbinliğe sevkeden âmiller meydanda ve apaçık bir şehre ile sırtmaktadır. Ortadaki feci durum bertaraf edilmezse işçi kesafetinin çoğluğu hasebile bu vehalin büyük bir kısmı İstanbul işçisinin diyebiliriz.

Alnacak tedbir gayet basittir: Aidatlarımızı muntazam ve zamanında Türk - İş'e yollamaktan ibarettir. Bu şekilde hareket eden sendikalar vardır ve bu biraz da olsa bizi teselli etmektedir. Fakat bu durumda olan sendikalar çok azdır.

İtimazsızlık, dedikodu, samimiyetsizlik ve alâkasızlık sendikacılığımızı, ileriye götürmeyeceği gibi işçilere de faydalı olmayacağını idrâkten mahrum değiliz. Şu halde sorulacak tek sual; neden böyle lâkayt hareket ettiğimizdir. Acaba neden vecibelerimizi yerine getirmiyoruz ve neden birbirimizden uzaklaşıyoruz. İşte muhterem heyetinizin üzerinde ısrarla duracağı mevzulardan bir budur kanaatindeyiz. Tarihi kararlar almak mevkiindediniz. Artık itimatsızlığa, samimiyetsizliğe paydos demenin sırası gelmiştir.

Türk - İş mali sıkıntının zirvesindedir. Çalışma Vekâletinin verdiği ceza paraları ile maişetlerini temin eden bir idareci grubundan hiç birimizin müsbet faaliyet sarfetmesini beklemekte olduğumuzu iddia edebileceğimizi sanmamaktayız. Bu hakkı vazifelerimizi yerine getirdiğimizde fazlası ile isteyebileceğimizin beyanını dahi zait bulmaktayız.

Türk - İş'in, maalesef karar karar üstüne aldığı halde hür dünya işçileri konfederasyonuna üye olması şu ana kadar tanınmamıştır. Yeni çalışma devremiz içinde bu talebimiz is'af edilirse ilgililere minnettarlık hisleri duyacağımızı peşinen ifade ederiz.

İTHALÂT REJİMİ

Ham madde ithali güçlüğünde bu devre içinde belli başlı Birliğe akseden bir mesele mevcuttur. Yokluğu hissedilen ham madde çikolata sanayiinde kakao yağı ve çekirdeği olmuştur. Durumla Konfederasyon ilgilenebilir.

SENDİKACILIK KURSU

Amerikan Marşal Yardım Misyonu ile hükümetimizin müstereken hazırladıkları Sendikacılık Kursu, kuvveden file geçmek üzere. Bu kurs 14-6-1954 günü, yani kongremizin hitama ermesinden sonra İş ve İşçi Bulma Kurumu binasında

İŞÇİ MESKEN MESELESİ

Belediyelerce evsiz vatandaşlara ve bu arada işçilere neviz arsa verilmesi esasını kabul eden 6188 sayılı kanun devremiz içinde çıkmıştır. Bu kanunun çıkmasında az dahi olsa Birliğimizin rolü olmuştur.

İşçiyi ev sahibi kılmak için işçi yapı kooperatifleri faaliyet sarfetmektedirler. Bu arada mayası Birliğimiz tarafından alınan ve isminizi taşıyan kooperatif te günden güne terakkî etmekte ve işçiyi faydalı olmağa çalışmaktadır. İsmimizi taşımayan başka Birlikle hiç bir ilgisi olmayan kooperatifin faaliyetinden geçen devre olduğu gibi bu devre de etrafıca bahsetmek isterdik, fakat kooperatif bizden daima uzak durmuştur.

İşçi Yapı Kooperatiflerinin kolektif çalışmalarını tazammun eden mevzular üzerinde fikir birliği etmeleri için Birlik merkezi istendiği zaman emirlerine tahsis edilmiştir.

Bugün işçi mesken meselesinin hal yoluna girdiğini ifade ederken bu işte hakikaten büyük mesai sarfettiğini yakından bildiğimiz Çalışma Vekili sayın Hayrettin Erkmen'e teşekkürü borç biliriz.

MİLLİ TESANÜT BİRLİĞİ İLE TEMASLAR

Geçen devredeki Genel Kurulun muhterem kararı ile üyesi olduğumuz Millî Tesanüt Birliği ile temaslarımız müsbettir diyebiliriz.

Millî Tesanüt Birliği Yönetim Kurulunda bulunan arkadaşlarımızın bu Birlikçe de desteklenmesini istediği 17 mevzu alâkadarlara duyurulmuştur. Ayrıca, neşriyatından olan «Atatürk'ün Gerçek Siması» ile «Ahmet Cevdet Paşa Dini Nasıl Anhyordu?» adlı kitaplardan bir miktar Birliğimize gönderilmiş ve bilâhare bedeli tarafımızdan temin edilen bu eserlerden Sendikalara gönderilmiştir.

Bu teşekkül tarafından haftada bir yapılan radyo konuşmalarından bir tanesi Birliğimize tahsis edilmiş ve bu konuşma yapılmıştır.

İSTANBUL MİLLETVEKİLLERİ

İstanbul Milletvekillerinin talebi üzerine kendileri 1953 senesi son aylarında biri Ticaret ve Sanayi Odasında ve diğeri de Birlik merkezinde olmak üzere iki toplantı yapılmış ve bu toplantılarda umumî dert ve dileklerimiz kendilerine anlatılma

fırsatı bulunmuştur. Bu toplantıların faydalı olduğunu müşahede ettiğimizi söyleyebiliriz.

Bu arada işçi milletvekilleri arkadaşlarımız Birlikte temaslarını eksik etmedikleri bir hakikattir.

ÇALIŞMA MECLİSİ

Çalışma Meclisinin bu devrede toplandığı malûmunuzdur. Her ne kadar Meclise iştirak miktarı mahdud tutulmuş ise de bundan böyle yaptığımız temaslara neticesi olarak iştirak nisbetinin daha geniş tutulacağını zannediyoruz.

Çalışma Meclisine iştirak nisbetinin fazalaştırılması için vaktinde Vekâlete müracaat edilmiştir.

15-2-954 tarihinde toplanan ve bir hafta müddetle devam eden Çalışma Meclisi toplantı neticesi müsbet olmuştur.

Çalışma Meclisinde varılan kararların zamanla tatbiki cihetine gidildiğinde çalışma hayatımızın çehresi mutlaka değişecektir, kanaatindeyiz.

ASGARİ ÜCRET

Ana dâvalarımızın ehemmiyetlerinden biri de takdir edersiniz ki asgarî ücretin tesbitidir.

Bu mevzudan olarak Çalışma Vekâletince görülen lüzum üzerine Yaprak Tütün İşleme ve Bakım İşkolu ile Tekstil ve Orme Sanayinde asgarî ücretin tesbiti için komisyon kurulmuş ve mesaisini bitirmek üzeredir.

Asgarî ücretin diğer işkollarında da tatbik edilmesi hususunda Çalışma Vekâleti ile her işte olduğu gibi merciimiz Türk - İş'e başvurulmuştur.

Zamanla asgarî ücretin bütün işkollarında tatbik edileceğine ve daha da mükemmel bir hale geleceğine inanıyoruz.

İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMU

Kurumun danışma kuruluna iştirak edilmiş ve Kurumun daha faydalı olması hakkında mütalâalarımız ifade edilmiştir. Üzerinde ehemmiyetle durulan mahalli danışma kurullarının ihdası tahakkuk etmiş, bu kurulların kuruluş tarzlarını gösteren nizamname Devlet Şurasınca kabul edilmiş ve neşri yapılmıştır.

İŞÇİ SİGORTALARI KURUMU

İşçi Sigortaları Kurumunun teşkilâtından zaman zaman şikâyetler olmuştur. Bu şikâyetlerle üye sendikalarımız meşgul

üçün tamama iblâğına mütedair teşebbüslerimiz semere vermemiştir. Yakın bir istikbalde bu kanunun düzeltileceği müjdesini beklemekteyiz.

Çalışma Meclisinin gündeminde olup müzakeresi yapılan yıllık ücretli dinlenme kanun tasarıssının Büyük Millet Meclisine verildiği malûmunuzdur.

Yıllık ücretli dinlenme kanunu tasarıssının bir an evvel B. M. Meclisinden çıkarılması hususunda enekleri geçecekleri sükran borcumuz olacağını beyan etmeden geçemeyeceğiz.

Sendikalarımızın üzerinde titizlikle durduğu grev hakkının tanınması maalesef bu devrede de tahakkuk etmemiş olması üzüntümüzü mucip olmuştur. Her fırsatta tahakkukuna çalışılan grev hakkı kanun tasarıssının Büyük Millet Meclisinin komisyonlarında bekletilmesine bir son verilmesi zamanı gelmiş ve geçmiştir. Mesul mevkide bulunanların bazılarında «işçiye grev hakkı tanırsa memlekette her gün için bir grev havası teneffüs edeceğiz» zehabı mevcut ise, kanaatlerinde ne kadar aldandıklarını ileride görecektir. Bunun için misal vermek mümkündür: İşte Çalışma Meclisinin toplanmasının aleyhinde olanlara verdiğimiz örnek hareket. Buna benzer daha nice hareketlerimizi sayabiliriz.

İnsanların fanî olduğunı hep biliyoruz. Yaşayan, insanların eserleridir. İşçi tarihinin mutena sahifelerinde yer alacakların başında grev hakkını Türk işçisine tanıyacak kimselerdir.

Biz bu şerefli mevkii çok değerli Adnan Menderes hükümeti crkânının işgal etmesini arzu ettiğimizi alenen beyan ederiz.

Taleplerimiz arasında, mevzuattaki işçi ile müstahdem ve ayhıkların arasındaki ayrılığın kaldırılması mevcuttur.

Zaman zaman vücutları ile tehdit edilmekte olduğumuz fazla mesaiye mütedair Milli Korunma Kanununa istinaden çıkarılan Koordinasyon Heyeti kararlarının kaldırılması, talebimiz; hâlen müsbet netice vermediği gibi resmî gazeteleri tetkik ettiğimizde yenilerinin de çıkarılmış olması hayretimizi mucip olmuştur. Memleketin hakikaten her saatinin çalışmaya ihtiyacı olduğunu idrak edenlerin başında geliriz. Ancak, çalışma hürriyetini tahdit edici mahiyette bulunan bu kararların tarihe karışması ile boş geçecek zaman olmayacağını da salâhiyetle söyleyebiliriz. Zira kararların kaldırılması işsiz vatandaşlarımızı iş açılmı olacakları iddiasındayız.

oldukları gibi (Mahalli İstisare Komisyonu) ndaki arkadaşlarımız tarafından nazarı dikkate alınmış, ilgililere vâki şikâyetler duyurulmuştur. Bu komisyonun, Kurumun umumî manzarası hakkında tanzim ettiği raporlar malûmat edinilmek üzere sendikalara gönderilmiştir.

İşçi aileleri ile çocuklarının muayene ve şifa bulmaları için verilen ilaçlar sembolik olmuştur. İşçi aileleri ile çocuklarının her türlü muayene ve tedavilerinin paraya mütevakıf olduğu inananlardanz. Cüz'î bir prim vermek suretile bu vecibeyi İşçi Sigortaları Kurumuna verilmesinin sağlanmasına dair teşebbüslerin vukubulması Yüksek Heyetinizin kararına bağlıdır.

DEVREMİZDE MERVİYETE GÖREN KANUNLAR

1 — Vizezen ve Toplanma adı 6187 sayılı kanun yıllık toplantılarımızı yakından alakadar ettiği cihetle teksir edilerek üye sendikalara gönderilmiştir.

2 — Büyük bir boşluk olan DENİZ - İŞ kanunu devremizde tahakkuk etmiştir. Deniz - İş kanunu geçmiş senelerin devamlı çalışmaların eseridir dersek mübalâge etmiş olmayız.

3 — 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası kanununun bazı maddeleri çalışma devremiz içinde değiştirilmişse de üzerinde ehemmiyetle durulan 60 yaşın indirilmesi ve geçici maddelerle kendilerine ayda 33 lira gibi azım çok altında olan bir ücretin ısrarlı isteklere rağmen yükseltilmesi cihetine gidilmemiş ve bu suretle de tekaüde ayrılmış arkadaşlarımız kaderlerle başbaşa bırakılmışlardır. Yakın günlerde toplanacak olan İşçi Sigortaları Kurumu Genel Kurulunda diğer toplantılarda olduğu gibi bu husus delege arkadaşlarımız tarafından ele alınıp tenkit mevzuu edileceğini ümit etmekteyiz.

İhtiyarlık Sigortası kanununda yapılan tadiller meyanında zikre değer iki ana meseleden biri de işçilere mesken inşası için % 80 kredinin % 90 a çıkarılması ve diğeri de evvelce mevsimlik işler içine alınıp bu kanundan faydalandırılmayan bütün işçilerinin yeniden kanun himayesi altına alınmalarıdır.

4 — İl ve Yüksek Hakem Kurullarının teşekkülünü gösterir İş Kanununun ilgili maddeleri görüşlerimize yakın bir şekilde tadil edilmiş bulunmaktadır. İntikal devresinin sona ermesi ile her iki Kurulda da parites esaslara göre işçi arkadaşlarımız vazife görecektir.

TAHAKKUKU İSTENEN MEVZUAT

Hafta tatili ve umumî tatil günleri için ödenen ½ günde-

Hayat pahalılığı yükünün gün geçtikçe ağırlaşması karşısında Birliğimiz aldığı bir kararla işçiye % 50 bir zam yapılması için B. M. Meclisine başvurmuştur. Müracaatımızın aksi, iktisadi devlet teşekkülünde temettütün % 5 ten % 10 a çıkarılıp, işçinin de bu temettüden senede bir maaş nisbetinde faydalandırılması hakkındaki (3640) sayılı kanunun bazı maddeleri değiştirildiğinde umumî mühlak ve hususî bütçeli dairelerle belediyeler ve bunlara bağlı kurum ve teşekkülde çalışan işçilere bir defaya mahsus bir maaş nisbetinde bir ikramiye verilmesi şeklinde oldu.

Bu ikramiyenin devlet memurlarında olduğu gibi devlet müesseselerinde çalışan işçilere de ödenmesi için Sendikalarca yapılan müracaatlara müzaheret gösterilmiş ve bu mevzuda arkadaşlarımıza salâhiyetiler tarafından verilmiş vaatler mevcuttur.

İşçinin münhasıran işyerlerine gidip gelmede olmak üzere amme hizmetleri gören belediye ve ulaştırma nakil vasıtalarında ucuza seyahat etmelerine dair üye Sendikalarımızın müracaatları ilgili makamat nezdinde desteklenmiştir.

Gegen devrenin prensip görüşlerinden olan müessessinin mahzurları ilerike sürülerek lâğvi ve işçi müesseselerine tanınan hakların sendika temsilcilerine tanınması istenmiştir.

İşyerlerinde inzibat komitelerinin kurulması, komitelere sendika temsilcilerinin dahil edilmesi ve icabında memurların da teziye edilmelerini termin gayesile bu komitelere sevki cihetine gidilmesi için teşebbüse geçilmiştir.

İş Kanununa muhalefetten dolayı işverenlere hükmedilen para cezalarının evvelki görüşlerimize uyularak ağırlaştırılması ve bazı ahvalde hapse tahvil yolunun tercih edilmesinin daha tesiri olacağı bir defa daha ilgililere hatırlatılmıştır.

İstihsal priminin ihdası suretile randımanın daha artacağı ve daha kalitelî olacağına inanan Birliğimiz bu görüşünü alakalara duyurmuştur.

YÜKSEK HAKEM KURULU KARARLARI

İş şartlarından biri veya bir kaçının değiştirilmesi veya ücretlere zam yapılması için çıkarılan toplulukla iş uyumsuzluklarının Yüksek Hakem Kurullarına intikal edenlerinin, bir ara hemen hepsinin redde uğradığı, Sendikalarımızın nazarı dikkatini çekmiş ve bu Kurul kararları hakkında umumî bir toplantı yapılması teklifi ile karşılaşılmıştır.

Bu teklifi yerinde gören Birliğimiz 16-8-953 günü Taksim Kristal gazinosunda bir kapalı salon toplantısı yapmıştır. Toplantıda Yüksek Hakem Kurulu kararlarının isabetsizliği belirtilmiş ve toplantı tam bir olgunluk içinde sona erdirilmiştir.

Bilâhare toplantıda söz alan hatiplerin ve 34 kişilik İdare Heyeti üyelerinin savcılığa verildiğine muttali olduk. Bittabif savcılığa icabet edilerek toplantının ve konuşmaların mahiyeti hakkında sorulara cevaplar verildi.

Savcılığın tahkikatı sonunda iki arkadaşımız konuşmalarında suç unsuru görüldüğü beyanile 2. Asliye Ceza mahkemesine verildiler. Mahkemeleri elyevm devam etmekte ve bu iki arkadaşımızın savunmaları hukuk müşavirlerimiz tarafından yapılmaktadır.

Hâkimlerimize itimadımız tamdır. Neticeyi beklemekteyiz. Yaptığımız kapalı salon toplantısını takip eden tarihlerde yüksek hakem kurulu kararlarının vechesinin değiştiği görüldü. II ve Yüksek Hakem Kurullarının teşekkül tarzını gösterir İş Kanununun alakâh maddelerinin değişmesi 16-8-953 ten sonra vukubuldu.

Teşebbüslerimizden olan geçmiş senelerde Tekel işyerlerinde çalışan işçilere ödenmeyen pazar yevmiyeleri farkları uzun bir mahkeme safahatından sonra B. M. Meclisinin İş Kanununun 37. ci maddesi hakkındaki tefsir kararını müteakip istihkakları kendilerine ödenmesi temin edilmiştir.

Dirî ve millî bayramların son günlerinin cumaya rastlaması halinde müteakip cumartesî gününün de tatil olmasının kabulü ile bu hallerde de işçiyi ½ yevmiye ödenmesi için müracaatımız Devlet Şurasına intikal ettirilmiştir ve Devlet Şurasının kararı da lehimize tecelli etmiştir.

İŞÇİ - KREDİ BANKASI

Kayseride 4-1-954 tarihinde açılış merasimi yapılan İşçi Kredi Bankasının faaliyeti ile ilgilenerek, Bankanın İstanbulda şube açması hakkındaki fikri sorulmuştur. Banka ilk fırsatta İstanbulda bir şube açmayı arzulamakta olduğu mealinde bir cevapla bir de statüsünü göndermiştir. Statü teksir edilerek sendikalara gönderilmiş ve İşçi Kredi Bankasının şehrimizde bir an evvel bir şube açması için aradığı bazı kolaylıklar üye sendikalardan sağlanmasında hususundaki kanaatlerini öğrenmek istedikse de üzümlere ifade edilmiş ki üye sendikalarımız bu meseleye alakâ göstermemişlerdir.

Mali raporda da görüldüğü gibi bazı sendikalarımız aidatlarını muntazaman ödememektedirler. Bu hali Birliğimizi sarsar mahiyette telâkki etmekteyiz. Aynı zamanda bu hal bu sendikaların iyi bir çalışma temposu içinde olmadıklarının da delilidir kanaatindeyiz.

Birlik kasasına bir miktar para girmesini temin maksadile devre içinde bir deniz gezintisi tertip edilmiş ve muvaffak olunmuştur. Bu gezide vazife alan arkadaşlara teşekkürlerimizi arz ederiz.

Bundan böyle sendikalarımızın aidat ve mahkeme giderlerini mülâhazasız ödemeleri için kesin kararlara lüzum vardır. Kat'î karar Yüksek Heyetinizindir.

ANA NİZAMNAME

Hemen hemen her cemiyette olduğu gibi Birliğimizin de Ana Nizamnamemiz her kongrede değişikliğe uğramıştır.

Geçen kongremizde tadile uğrıyan ana nizamnamenin vechesile faaliyet gösteren Birliğimiz muntazam ve istikrarlı bir çalışma tarzı gösterememiş olduğunu itiraf ederiz.

Birlik kongrelerindeki hizipleşmeleri önlemek gayesile hazırlanan nizamname maalesef bu hizipleşmeleri sendikalarımıza aksettirmiş olduğunu gördük.

Senelerin verdiği tecrübelerle istinaden ana nizamname yeni baştan değiştirilmesi için bir tasarı hazırlanarak sendikalara gönderilmiştir. En iyi kararı Umumi Heyetimizin vereceğinde şüphemiz yoktur.

Hizipleşmelere de bir son vermek zamanı geldiğine kanıyız. Birlikte veya Sendikalarda vazife almak gayesile bir an için ayrı gruplar halinde faaliyet sarfetmeyi doğru bulsak bile vazifelerin tevdiinden sonra hiziplerin devamını arzu eder ve o yolda yürürsek sendikacılığımızı ilerletmiş olmayacağımızı idrâk etmeliyiz.

Kısa paragraflarla izahına çalışmış olduğumuz faaliyetimizin bilânçosu burada sona ermektedir. Takdir sizindir.

Yüksek Heyetinizi tekrar selâmlar, Birlikte vazife alacak arkadaşlara üstün başarılar dileriz.

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI
BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU
Adına
İCRA HECETİ

ATATÜRK'ÜN NAŞININ ANITI - KABRE NAKLİ

Milletimizin kurtarıcısı ve Türkiyenin bânisi aziz Atatürk'ün naşının muvakkat kabirinden Anıt - Kabre nakli vazifesinde bize verilen kontenjan dahilinde İstanbul işçisi olaıak iştirak ettik.

Her sene olduğu gibi, Sütlüce'de Nuri Killigil fabrikasındaki infilakta şehit düşen arkadaşlarımızı bu sene de mezarları başında andık.

ÇANAKKALE ÂBİDESİ İNŞAATI

Çanakkalede şehit düşen Mehmedçiklerin adına inşa edilecek âbidenin yapılması için kurulan komitelere ilâveten bir işçi komitesinin de kurulması düşünülmüş, bu arzuya iştirak edimmiştir.

Âbidenin temel atma merasimine iştirak eden komite üyelerinin bundan böyle varacakları kararları tatbikte kusur etmiyeceğinize inanıyoruz.

REİSİCUMHUR SAYIN CELÂL BAYAR'I KARŞILAMA

Dost Amerika devletinin davetlisi olarak Amerikaya giden sayın Reisicumhur Celâl Bayarın bu tarihi seyahatinden yurda avdetinde millette yapılan karşılama törenine İstanbul işçileri olarak iştirak ettik.

BEYNELMİLEL ÇALIŞMA KONFERANSI

Bu ay içinde toplanacak olan Beynelmîlî 37. ci Çalışma Konferansı için seçilecek işçi delegesinde aranılan vasıfları gösterir talimatname elyevm değiştirilmediğinden İstanbul İşçi Sendikaları Birliği olarak geçmiş senelerin kararına uyularak bu konferansa gidecek işçi üyesi için namzet göstermedik.

MATBUAT VE İŞÇİ DAVALARI

İşçi dâvalarına matbuatın eskiye nazaran, bünyesinde daha geniş yer ayırdığını memnuniyetle müşahade etmiş bulunuyoruz. Bilhassa Gece Postası ile Her Gün gazetesi işçi dâvalarının başta gelen müdafileri halini almakla sevgimizi kazanmış bulunmaktadır.

MALİ VE İÇ DURUM

Birliğimizin mali durumu malî raporda görüleceği vechile arzettiği manzara pek hoş değildir. Kuruluştanberi ödenmesi karar altına alınan ayda (10) lira mahkeme gideri kararına bir çok sendikalarımızın riayet etmemesile Hukuk Müşavirlerimizle karşı olan taahhüdümüzü bazan çok geciktirmek zorunda kalyoruz.